

Redaguoja MIKAS SILEIKIS

ANTINATURALIZMO BANGA

KOMENTARAI IR NUOMONĖS

Modernioji literatūra meno turime labai gausi, tačiau daugeliu atvejų giedama aukšta gaida apie humanizmą, metafiziką, originalias idėjas, kosminę tapybą ir kitus meno superlatyvus. Iš vienos pusės literatūra kelia dvasinės kultūros aspektus, o iš kitos — dar labiau migdomis apraukia daug dalykų, kurie klaidingai siejami su menu. Kai abstrakčioji dailės šaka su visom variacijom užimė domiuojantį vaidmenį, tada su patosu ir ironija pradeta kalbėti apie panteistinį meną net literatūroje. Daug kas atlyžo nuo radikalaus spaudimo prieš realizmą. Reikėtų pagalvoti, ar daug buvo pasiekta naujame plastiniame, ypač abstrakčiame dailės mene? Atrodo fantazija, kai mes jaučiamės įkopti ir kosmines aukštumas ir savo laimėjimais būtume visą pasaulį apšvietę estetinė šviesa.

Menas, kuris tikrai savo reprezentacija yra diskutinė tema, mėginant įrodyti, kad toks menas nėra visiškai niekas arba iš viso bevertis. Taip nėra, bet ir niekas ligi šiol, rodos, nesisūlė įrodyti pastovios jo vertybės. Modernusis menas pasidarė globaliai tarpautinis, išskyrus kai kurias Azijos ir Afrikos dalis. Picaso kartą pasakė, jog dabar nėra meno mokytojų. Turime tikrai teorijų mokytojus, individualius dailininkus. Sunku dabar susekti dailės sąjūdžių posūkius, atseit, net kokios svarbesnei mokyklai toks ir toks etapas giminingas.

Taubes "The Artist" žurnale apie šių dienų dailę sako:

"Avangardo biurokratija labiau įsitvirtino, negu Salon de Bouguarea ir dar labiau netolerantiška, susimetusi aplink Salon de Jackson Pollock. Modernaus meno lageris prieglaudą randa tokie žmonės, kurie bėga nuo realizmo ir talento neturi. Ten niekam nesvarbu nei atsakomybė nei pasėkos".

Visi gali būti ir artizanais, dailininkais, praktikuotojais, kurie nesuranda originalaus stiliaus, savo kelio, savo kūrybai neturi nuosirdumo, meilės. Nefiguratyvus menas gamina chaotiškas situacijas ir tuo patim tęsiamos nebaigiamos diskusijos dėl meno dar labiau išplečiant meno literatūrą iki pačių banalybių. Taubes tešia toliau:

"Kad būtų galima sukurti sėkmingą bedaidinį abstraktaus meno kūrinį, visiškai nereikalingas talentas, nei moks-

las. Šituo klausimu mes turime nenuginčijamą įrodymų. Namų šeimininkės, kurios niekad savo gyvenime teptuko į rankas nebuvo pačmusios teploja; raštinių berniukai, vaikai, dženitoriai, — net beždžionės — gali piešti. Jų darbais buvo į svarbias parodas priimti, laimėjo kritikų pripažinimą, — net ir premijų".

Taubes šią charakteristiką pabrėžia aiškiai, kad dailė, kuri nestato jokių reikalavimų, visi gali ja užsiimti, nes ten nėra jokios disciplinos. JAV turi daugiausia dailę užsiimančių žmonių. Jau pradžios mokyklos vaikas pradeda piešti. Ginnazistai dailininkais save vadina. Meno mokykloje svarbu gauti magistro laipsnį, o gerai mokėti piešti dabar nereikia. Figūra abstrakčiojoje nereikalinga. Visos spalvos yra geros. Tikrai tada gali būti negeros, kai jos nevykusiai ir neteisingai taikomos realistiniams daiktams. Tikrai tada kyla sprendimo klausimas apie jų gerumą arčiau blogumą, kai mes susiduriame su objektyvia realybe, — tiesa. Taubes duoda kitą versiją:

"Šios naujos žmogaus nuosmūki koncepcijos eigoje dialektiniai, bravos, aukšto galvojiimo mokyklų intelektualai, žinoma, turi paruošę teoriją padrausinti dailininkams, kad pateisintus dailininkų biaučius žygius prieš visuomenę. Ir šie žygiai visuomenę atsiliepi kaip miške atgarsis. O, kaip pažangus šis amžius ir koks skirtingas bei baisus, su visomis pasėkomis! Niekad, o niekad anksčiau Homo sapiens nebuvo susidūręs su tokiu kataklizmu".

Toliau to paties autoriaus: Yra lengva ardažyti apskritą raudoną tašką su geltona plėtmele ir pavadinti jį "Saturno kosmogonija" — ir taip lengvai laimėti kritikos pripažinimą už tokį išradimą. Bet jūs pamėginkite nutapatyti pomidorą su raudonu tašku ir geltona dėmele, kad atrodytų, kaip pomidoras — visi tuoj pasakys, kad padarėte nevykusi pomidorą ant drobnės. Sukurta išrinktųjų estetų hierarchija paprastai sudaro apsaugos sieną aplink savo didžiausių apgavystę, kuri vilioja jaunus žmones būti originaliais. Be šitos sienos jų hierarchija sugriūtų, nes tai gali bet kas būti dailininku".

Miglota situacija

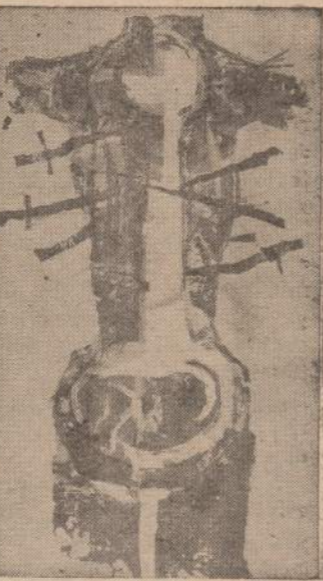
Miglota situacija liečia tris pagrindinius dalykus: 1) Intelektlo kovą su diletantizmu,

2) Naujos formos, originalumo siekimas, ir 3) Reprerentacinė forma, be kurios jokia minties komunikacija neįmanoma su regimuoju pasauliu. Paskutinę kategoriją meno ir literatūros srityse palaiko visuomenės dauguma. Abstrakcija kaip tokia, laisva nuo bet kokių iš anksto nustatytų prerogatyvų, nereikalinga ir net būtų klaidinga sieti su bet kokiais "idėjomis", kaip savime grynai estetinį pasaulį.

Clive Bell savo knygoje "Art" šitaip sako:

"Tegu niekas nemano, kad reprezentacija pati per save yra bloga. Realistinė forma gali būti reikšminga savo vietoje, kaip derinio dalis arba net abstrakcija. Bet jeigu reprezentacinė forma turi vertybę, tai ir yra forma, bet ne reprezentacija. Reprerentatyvis elementas meno kūrinys gali būti ir gali nebūti kenksmingas. Kad įvertinti meno kūrinį, mums nereikia nieko imti iš gyvenimo, nereikia net nieko žinoti apie jo idėjas ar tikslus, nieko apie jo emocijas. Menas perkelia mus iš šio pasaulio, iš jo veiklos į estetinę egzaltacijos pasaulį. Valandėlei mes užsidarome nuo žmonijos interesų; mūsų mintys ir prisiminimai yra išskirtini iš kasdienybės; mes pakylame aukščiau gyvenimo srovės".

Dekanas iš savo mąstymų nedaro išvadų, tik tai mano, kad taip yra.



ROMAS VIESULAS — Septyni kalavijai

to, kad žmogaus ryšys su gamta pakrikęs ir ypatingai dėl to, kad naujų aplinkybių charakteris, kurį pats gyvenimas sukūrė, privedė prie abejonių ir susirūpinimo, ir bendrai — dvasinės ligos iš vienos pusės, ir dėl neiškaus fanatizmo — iš kitos".

Dekanas iš savo mąstymų nedaro išvadų, tik tai mano, kad taip yra.

Jisai sako:

"Bedaidintis menas šiandien vaidina svarbų vaidmenį. Pilniausia prasme humanistinis menas toks ir yra. Viskas ateina iš paties menininko kūrejo. Mes turėtume užmiršti, kad humanistinis menas turi būti pagal žmogaus atvaizdą. Iš tikrųjų yra atvirksčiai".

Meno reakcijos siekė iš formos tikrai primityvusis menininkas, kuris nesugebėjo intelektualiai mąstyti, nei jis galėjo iliuzijas kurti. Primityvizmas — storinis dokumentas — tuo ir pasibaigia jo idėjinė forma, įtūnyta vaizdiniam mene.

(Bus daugiau)

GRADINSKAS
AUTOMATINIS
RADIJAS SU STEREO FM
• TV • FONOGRAFI
• MAGNETOFONAI
J. G. Television Co., 2512 W 47 St.
Frontier 6-1998
Parduodam • Taisom • Sekm. užd.

KIEKVIENAM MAŽALIEUVIUI REIKALINGOS KNYGOS

KIEKVIENAM LIETUVIUI BŪTINOS KNYGOS, JEI JIS NORI SAVO TAUTOS PRAEITĮ PAŽINTI:

1. Prof. P. Pakarklio KRYŽIUOČIŲ VALSTYBĖS SANTVARKOS BRUOŽAI, 176 pusl. \$2.00
2. MAZOJI LIETUVA, 327 pusl. Kainavo \$5.00, o dabar tik \$3.00
3. Prof. P. Pakarklio POPIEŽIŲ BULĖS, 70 pusl. \$1.00
4. Prof. P. Pakarklio SENASIS PRŪSŲ TEISYNAS, 31 pusl. \$0.50

Šias knygas galima nusipirkti

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

arba užsisakyti laišku, atsiunčiant čekį arba Money Order ir pridėdant 25 centus siuntimo išlaidoms padengti.

Naujienu Antroji Dalis

NR. 659

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIX METAI

ALGIRDAS PUŽAUSKAS

CHRUŠČEVO ATSAKYMAS SVAJOTOJAMS

Kovo 8 ir 10 dienomis Kremliuje buvo sušaukti keli uždari susirinkimai, kuriuose dalyvavo žymūs komunistų partijos pareigūnai ir sovietų kultūrinio gyvenimo įvairių sričių vadeivos. Šiuose susirinkimuose Chruščevas pasmerkė nukrypimus, pasireiškusius sovietų gyvenime po Stalino nuvertinimo. Jis perspėjo sovietų kultūrininkus, kad Stalino pasmerkimas dar nereiškia, kad dabar bus galima džiaugtis politinėmis ar ideloginėmis laisvėmis.

"Jokia socialinė sistema neįmanoma be organizacijos ir vadovavimo", kalbėjo Kremliaus bosas. "Besąlyginis pasidavimas komunistų partijos linijai bus reikalaujamas iš sovietų spaudos, literatūros, meno, muzikos, teatro ir kino". Jis išbarė kai kuriuos rašytojus už liberalizmą, abstrakcinizmą ir kitus nuslydimus nuo socialistinio realizmo. Per daug rašytojai, pasak Chruščevą, pradėję gilintis ir rašyti apie Stalino gadyncės blogybes, per daug rašoma apie koncentracijos stovyklas. Stalino asmenybės kulto pasmerkimas dar nereiškia, kad valdžios vadelės jau atleistos, kad visuomenės laivas gali plaukti kur nori ir kad kiekvienas gali elgtis ir gyventi, kaip nori. "Niet" — pabrėžė Chruščevas, "partija ir toliau laikanti spaudą, radiją, literatūrą, meną, muziką, kiną ir teatrą ideologiniais ginklais ir niekam nebus leista tų ginklų atšipinti. Tie, kurie skelbia taikingo sugyvenimo su vakarų kultūra idėjas, nuslysta tiesiai į prieškomunistines pozicijas".

Smūgis bendradarbiuotojams

Šitoks nedviprasmiškas Maskvos pasisakymas turėtų būti smarkus smūgis įvairaus plauko svajotojams, jau eilė metų puoselėjusiems ružavams mintis apie "didelius pasikeitimus", apie "atodėkį" ir greit prasidėsiantį visokiausį "bendradarbiavimą". Tokių mes čia Amerikoje turėjome iki valiai amerikiečių liberalų tarpe, o netrūksta jų ir mūsų kiamie rūtų darželyje. Užtenka tik pasidairyti į mūsų spaudos paskutiniųjų metų puslapius. Čia pilna įvairių, tariamai reikalingų, "dialogų", čia "tre-tieji frontai", neaiškios Bro-oklyno "Vienybės" užuominos, jau ir konkrečios šalčiaus pastangos ir dešimtys išsigandusių patriotinių organizacijų rezoliucijų prieš tokių "bendradarbiavimų" realizavimą. Nauda iš visų tokių bandymų

pasinaudoti sovietų režimo pašvelnėjimui labai ir labai abejotina, tačiau erzelio ir skriaudos daug. Kada rimti, suaugę ir talentingi tautiečiai pradeda skandinti vieni kitus piktose rašalo bangose, tuo nau-dojasi tik okupantas. Ar nebus jau atėjęs pats laikas sustoti tiems, kurie įsikasčiavę per toli nužingsniavo. Turėtų būti aišku ir be aiškinimų, kad sovietų imperijoje visokie ideologiniai, kad ir kaip neryškūs pakitimai, jei tokie būtų partijos leidžiami, turi prasidėti — Maskvoje. Provincija, o ir mūsų padlaižautojai Vilniaus ir Kauno komisariatuose, dievobaimingai seka ir pamėgdžioja Maskvą. (Todel, gal, ir liko vieninteliai iš visos imperijos nekeisti, nešaudyti, neišspirti per visas gadynes, tik ruporai, be savito veido, be iniciatyvos...)

"Atodėkio" tikrovė

Amerikiečių bibliotekose apie postalinę epochą yra jau nemažai knygų. Visi vadinamieji rusų reikalų ekspertai, kaip išmanydami, garsino tą nepaprastą partijos švelnumą ir laisvę, pasireiškusią po Stalino mirties ir, ypatingai, po 22-jo komunistų partijos kongreso, 1961 metais. Šitame kongrese tarp daugelio kalbėjęs ir Aleksandras Tvardovski, poetas, Lenino premijos laureatas, mėnesinio literatūros žurnalo "Novy Mir" redaktorius. Savo labai drąsioje ir pilnoje kritikos kalboje Tvardovski nupasakojo gaires, kuriomis turėtų naudotis ateityje sovietų menas ir literatūra. Jis išjuokė rašytojus už bailumą, kviesdamas visus rašyti ne apie koks turi būti gyvenimas, bet apie tai, koks jis yra. Pasak jų, neįmanoma bus pakelti sovietų literatūros lygio, kol nebus iš gyvenimo pašalinti paskutiniai stalinizmo likučiai. Tvardovskio kalba ir pasiūlymai senesniems rašytojams skambėjo kaip pikčiausia herezija, bet jau-nieji ją sutikė su džiaugsmu. Nuo to kongreso sovietų literatūroje atsirado dvi srovės: konservatyviųjų ir liberalų, kurie daugiausia reiškesi žurnaluose "Novy Mir", "Junost" ir "Znamia". Senųjų pažiūrų rašytojai spietėsi apie "Neva", "Oktjabr" ir "Zvezda". Taigi, Tvardovski laikytinas vienu iš literatūrinio sovietų atšilimo pradininkų. Antras naujų kelių ieškotojas buvo garsus matematikas, Leningrado Un-to rektorius Aleksandras A'eksandrov. Jis pa-



M. SILEIKIS

Kopose

Dienu Skeveldros

Šiandien atokiau nuo politikos. Pabūkime gi neutralūs. Pakalbėkime apie vėną, moterį, pabučiavimus, sūrį ir kt. daiktus ir dalykus, kurie amžių slenktyje nejudą, nevens apie 490—429 m. prieš Kristų). Jis vedė gražuolę iš Mileto (M. Azija). Įstatymų keliu, vedybos su svetimaše (volksgraičių institucija nebuvo juk žinoma, kaip recenzentas juokais pastebė!) buvo nebegalios. Bet Perykles savo žmoną (kad ir ne Atenų pilietę), gražią, išlavintą, protingą, nebeuždarė į gineceum, visur (į mitingus, pobūvius — namie ir kitur ir t.t.) ėjo kartu ir reikšdamas meilę ir pagarbą, čmė bučiuoti danką. Tai tada ir įėjo į paprotį bučiuoti moteris į ranką. Iš aukštuomenės paproties perėjo ir į kitas socialines klases, o iš graikų į romėnus ir t.t. ir t.t.

"Bučiuoju rankutę..." — ypač senajai, europinės laivo kartai žodžiai girdėti ir kartoti. Ir kur gi jie kilę? Pernai Londono knygų rinkoje pasirodė "Love in Ancient Greece" by Robert Flaceliere. Translated from the French by James Clough".

Čia keletas pastabų iš vienos recenzijos. Graikai, mėgė meną, negi galėjo nemylėti. Pas senovės graikus meilei apibendrinti naudota visa eilė žodžių, pvz.: eros, philia, eunoia, agape, storge, pothos, mania ir charis. Graikai ir homoseksualizmo išradėjai. Pas Homerą dar nėra, bet Aischilo senajam jau mini. Plato už tai jį bara savo "Puotoje". Homoseksualizmas paplito Graikijoje nuo VI iki IV amžiaus prieš Kristų gimstant, ir tai tarp politikų, rašytojų, artistų ir filosofų. Kaip snobistinė mada. Ir priežastis viso to buvo moterų uždarymas į savotišką namų ghetto, graikiškai — gineceum ("moters butas"). Moteris tapo izoliuota nuo bet kokių visuomenės gyvenimo, nuo visuomenės darbo. Ir vyrų nuėjo šuntakiais. Iš graikų homoseksualizmas perėmė ir jį subrutalino romėnai.

Mirtis nenormaliai meilei atėjo IV amžiuje. Tą mirtį paskelbė skulptoriai. Skulptoriai, būtent, atkreipė dėmesį į moters kūno grožį ir poeziją. Nuogi vaikinai dingsta iš skulptorių dirbtuvių. Praktelės pirmas vaizduoja pusnuo-

gę Afroditei. Grožis įveikia. Grįžta pagarba moteriai, ir iš lėto išnyksta gineceum.

Motery "išlaisvintoju" istorija taria būsiant graikų valstybininką vardu Perykles (gyvenęs apie 490—429 m. prieš Kristų). Jis vedė gražuolę iš Mileto (M. Azija). Įstatymų keliu, vedybos su svetimaše (volksgraičių institucija nebuvo juk žinoma, kaip recenzentas juokais pastebė!) buvo nebegalios. Bet Perykles savo žmoną (kad ir ne Atenų pilietę), gražią, išlavintą, protingą, nebeuždarė į gineceum, visur (į mitingus, pobūvius — namie ir kitur ir t.t.) ėjo kartu ir reikšdamas meilę ir pagarbą, čmė bučiuoti danką. Tai tada ir įėjo į paprotį bučiuoti moteris į ranką. Iš aukštuomenės paproties perėjo ir į kitas socialines klases, o iš graikų į romėnus ir t.t. ir t.t.

Gražnus meilę ir pagarbą moteriai literatūroje išvyra-vo romantinė meilė, pvz. Longos "Dafnis ir Chloe". Beje, ne visi valstybininkai buvo Perykles tipo. Studijos autorius ypač nuvainikuoja Soloną (įstatymų leidėją, filosofą ir t.t.). Ans ne tik nejo moters garbės ginti, bet Atėnuose įsteigė pirmuosius viešuosius namus (valstybės pinigais privežė vergių).

Niekas kitas kaip vedybos nesušilaukė tiek įvairių anekdotų ir kalamburų. Čia keletas jų:

Nežinomasis:
— Visi žmonės gimsta laisvi ir iygūs, bet kai kurie jų suaugę veda...

G. Edween:
—Vedybos yra lyg karas, kurs kitaip atrodo jaunikaiciams, kurie veržte veržiasi, o

(Tęsinys 2-me psl.)

(Nukelta į 3 psl.)

PRAEJUSIO SAVAITGALIO DVI DAINININKĖS

Šeštadienio vakare Jaunimo Centro didžioje salėje pradedanti dainininkė-sopranas Birutė Kemėžaitė pasirodė ilgoje ir atsakingoje programoje. Debiutante sutraukė nemenukai klausovų, susilaukė plojimų, pasidžiaugė tariamu pasisekimu. Ambicinga jauna moteris įgyvendino pirmąją viešą pasirodymą, gali padėkoti rengėjų komitetui už šio dainos vakaro ruošimo pastangas, bet neturi patikėti debiuto meniniam pasisekimui.

Birutė Kemėžaitė turi sveiką, pajėgų vokalų aparatą, drąsiai (gal net perdrąsiai) dainuoja, bet turti dar menką vokalizmo techniką, negalė pasigirti perdidėle muzikine kultūra ir, kaip savo pastangomis parodė, nėra netgi tvirtai muzikali. Tik prof. Vladas Jakubėno pagalbos dėka, solistei net kelėta sykų pavyko išsigelbėti nuo detonacijos perdidelio pavojaus.

Birutė Kemėžaitė kol kas dar nėra pribrendusi klasikinėi ar stilistinei programai. Jos dainavimo pobūdis labiau tinka romansams, muzikinei komedijai ar operetėi. Iš klasikinio stiliaus kūrinii geriausiai pavyko interpretuoti V. Bellini, Mozarto kūrinius. Iš lietuvių kompozitorių pasirodė idomus J. Stroltos dar negirdėtas "Sapnas apie šiaurę" ir Vladas Jakubėno "Ezerėlis". Kitose savųjų kompozitorių dainose vyravo primityvūs pildymai, gaidų išdėnavimas. Arifjos buvo pateiktos pradedančios dainininkės pajėgumu.

Birutė Kemėžaitė neturi apsvaigti debiuto pasisekimu. Ją dar laukia sunkus, ilgametis vokalinės technikos ir muzikinio prusinimo darbas. Reikia tikėtis, jog jaunas ryžtas ir vokaliniam menui pagarba padės nemenkas klijutis nuveikti.

Dikcija yra gera. Balsas šviežias, išvermingas. Laikysena estradoje dar nepatraukli bei neišdirbla. Dainininkė turi vaidybinius gabumus. Be lieka tik pasižiesti tolimesnei pažangai. Kiekvienas menas reikalauja sunkių pastangų ir nepaįstamo darbo.

LILIA SUKYTĖ ATNESE DIDESNĖ VILTĮ

Sekmadienį Marijos mokyklos scenoje viešnia iš Kanados Lilija Sukytė pradžiungo retu muzikalumu, balsine medžiaga ir vokaliniu tobulėjimo išdavomis. Lilijos Sukytės ateities kelias gali būti operos

scenoje ar platesnių akiračių koncertiniėje estradoje. Tam įmai turi tikrus ir stiprius duomenis.

Sekmadienį "dailiojo žodžio koncerte" (?) vokalistė L. Sukytė arrijomis iš operų "Sesuo Anzelika" (Puccini), La Wally (Catalani) ir "Turandot" (Puccini) pademonstravo tikrai vertingą meninį atsiėkimą. Kiek kritiškiau tenka vertinti lietuvių kompozitorių grupes (Stasys Gailevičius, Viktoras Kazimieras Banaitis ir Aleksandras Kačanauskas bei Antanas Vanagaiis). Čia tenka išskirti V. K. Banaičio "Vandens lėlija" ir A. Vanagaičio "Aš bijau pasakyti", pradžiuojusias originalia ir tvirta interpretacija, bet kitus lietuvių kompozitorių kūrinius solistė pildė pernelg atyru bei plokščiu balsu, atsisakant vidurinių, "pagrindo" gaidų, kas kartais net kenkė šiaip tobulai dikcijai ir kas gal mažiau tinka romantiniam ar impresionistiniam tų dainų stiliui. Lilijos Sukytės stiprybė — lengvai plaukiantį kantilena. Anksčiau toks tyrtas bel canto pildymo pobūdis yra nuo dabartinio dainavimo metodo nemenkai nukentėjęs. Klausovai lyg ir pasigedo visuose registruose vienodai žavingiai plaukiančio balso. Anksčiau dainavimo būdo, pildant lietuvių kompozicijas.

Lilija Sukytė — neabejotina dainos menininkė. Ji estradoje laikosi pavyzdinai, dainuoja subtyliai, jaučia stilius, preciziškai interpretuoja. Galim drąsiai pripažinti: Sukytė mūsų daininikių prieauglio yra pačioje pirmoje eilėje!

Post scriptum: Lietuvių kompozitorių kūriniai, tarp kitko, buvo susilaukę nemenkos interpretavimo tradicijos. Reikia tik apgalvestauti, kad nebuvo susiprasta tuos didelius rezultatus užfiksuoti bent magnetofono juostose, kad pavyzdžiui palikti jaunesnėms kartoms. Prisimenam pyz, kaip garsi dainininkė Polyna Stoska interpretavo St. Gailevičiaus "Klajūnui", net bisuodama tą dainą, padariusi nežmirstamą kūriniu. O kur yra Lietuvos Operos pirmaujančių daininikių ar daininikių balsų bei pildymo užfiksuojimas?

Mes patys esame jauna-ją kartą nuo didelės tradicijos atstūmę (o gal net ir nukriaudę!). Melomanas

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJENAS"

Vienišo žmogaus gyvenimas

Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija ką tik išleido Antano Rūko parašytą Juozo Adomaičio-Dėdės Šerno biografiją arba, kaip autorius pavadinė, gyvenimo brožuus.

Knyga su stora aplanka turi 310 puslapių, gero popieriaus, svariai atspausa, kainą \$2.00. Turinys: Žmogaus gimimas. — Šviesos troškulys. — Gražuolės monai. — Vienišoji ateitis. — Žygio pradžia. — Nepasenusios gairės. — Pirmoji nuoskauda. — Išeivių būriai. — Bremeno miestas. — Darbininkų minia. — Metropolio augimas. — Pirmieji žingsniai. — Voras šaukia. — Pirmosios prošvaitės. — Lajkrasčio gimimas. — Didis nusivylimas. — Sugriautos pily. — Didji pagarba. — Didžioios reklamybės. — Redaktoriaus rūpesčiai. — Didžioji dovana. — Tiesos ieškojimas. — Pinigo karštligė. — Mažukė revoliucija. — Socialinės idėjos. — Didelis kitimas. — Redaktoriaus padėjėjas. — Vidurio srovė. — Antrininko savijauta. — Aukšinis vidurėlis. — Nulaužtas medis. — Gyvasis inventorius. — Sustojęs laikas. — Žmogaus didybė. — Bridgeporto detalė. — Kelionės lūžis. — Dėdės Šerno knygos. — Žymesnės datos. — Padėkos žodis. — Literatūra. — Amerikos Lietuvių Istorijos Draugijos įstatai.

Iš šios turinio santraukos galima gauti supratimą, kad knyga apima apščiai dalykų, kurie kiekvienam įdomu šiandien žinoti, kaip apie Dėdę Šerną, taip ir bendrai apie Šerno laikų Chicago lietuvių gyvenimą, kurį autorius prieš šią knygą rašydamas, matyti, atsidėjęs išstudijavo.

Knygos pradžioje Leidejo žodyje pasakyla: Dabarties skubėjime į ateitį blėsta praėitis ir grimsta užmarštin reikšmingi įvykiai ir dideli žmonės, sukūrę pagrindus šių dienų gyvenimui.

Palengvėle vyksta prisiminimas Amerikos lietuviams ir visai lietuvių tautai didžios asmenybės — redaktoriaus, rašytojo, mokytojo Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno. Kad jo gyvenimas, darbai ir žygiai išliktų ateinančioms dienoms, leidžiame šį raštą visiems, kam brangi Lietuvos ir Amerikos lietuvių istorija.

Knygos autorius, Antanas Rūkas, yra iš seno žinomas kaip originalus poetas, dramaturgas ir prozos veikalų kūrėjas, priedo dar redaktorius ir gabus monografių rašytojas. Jis turi savitą originalių stilių, formą ir rašybą, kurie palikti nekaltoti.

Knyga yra gražus Amerikos Lietuvių Istorijos Draugijos patarnavimas lietuvių, ir ją kiekvienas lietuvis be atskalbinėjimo turi įsigyti savo knygų lentynai, kas tokią be-turi. J. P.

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČODARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

IMPORTANT
For over 80 years the World has been
WARNED
By God's Last Message to Man
"THE FLYING ROLL" (Zech. 5)
It is the Everlasting Gospel (Rev. XIV. 6) the promised Key which unlocks the Scriptures, guiding into ALL TRUTH, showing things to come (John XVI. 13). Published by The New & Latter House of Israel, who have the honour to be Custodians of His Message, and as such, urge all to examine same. Do not treat it lightly! It is addressed to all Sects and Denominations without exception.
3 Books (700 pages, cloth bound) at \$1.00 each, from
Mrs. E. M. Easthope
5156 HARDWICK STREET — Dept. A.
VANCOUVER, B. C., CANADA

Outstanding Properties Now Being Offered For Immediate Sale
NURSERY
This is by far one of the finest located nurseries in North Carolina. Contains 20.75 acres, also 1.5 acres of nursery plants across highway, office bldg. with heat and hot water, 2 homes for labor, good out-buildings, propagating house, 6 acres under permanent irrigation 1 pond with 14 ft. of water, 6 wells, yields ample water supply, 6 acres shade grown plants, Trucks, tractors, farm equip, of all kinds; spraying machines and a tremendous stock of fine nursery. Everything goes except house furniture.
It adjoins an 18 hole golf course, total price \$100,000, excellent terms.
Also near Petersburg, Virginia
750 acre cattle ranch, worth 1/2 million Dollars. Price 195,000. Include beautiful 18 room mansion 7 baths, 40x60 swimming pool. Filter system, was offered \$50,000 for timber alone.
300 acres of open land. Well landscaped. Ideal turkey, rabbit and quail hunting. \$50,000 cash, easy terms.
Also Richmond, Virginia, 256 acres opposite country club and \$5,000,000 apartment being constructed, with 371 choice acres nearby. The potential is unlimited. Listed below are additional offerings... There must be one especially for you. — 35 acre Motel and housing development, best terms. 2,250 acre hunting club, 6,000 acres of good land and timber, 800 acres for \$20,000 on water and paved road. Several tracts near large cities, tobacco farms, cattle and grain farms, timber lands and timber, all kinds of lumber plants.
SOUTHERN LAND TIMBER CO.
P. O. Box 700, Dept. N. Wilson, North Carolina, Phone 919-243-4262

CHRUŠČEVO...

(Taša iš pirmo pusl.)

rašė Pravdoje ir Komjaunimo laikraščiuose visą seriją straipsnių, kuriuose labai įtikinamai kritikuose visą sovietų švietimo sistemą, komisariata, ir komjaunimo organizaciją. Jis kvietė ateisti varžtus, neslopinti jaunuolių energijos, leisti jiems kūrybiškai pasireikšti ir sudaryti sąlygas išauginti kūrėjus. Jo žodžiais tariant "studentas tai nėra indas, kurį reikia pripildyti, bet žibintas, kurį reikia uždegti".

Jam pritardami, pasisakė ir kiti — buvęs Mokslo Akademijos prezidentas Nesmejanov, lėktuvų konstruktorius Antonov, Nobelio laureatas Igor Tamm, visi pabrėždami reikala keisti sovietų švietimo sistemą ir kviesdami duoti daugiau kūrybinės laisvės. (Sat. Review, gegužės 5, 1962, Priscilla Johnson, Harvard Univ., rusų reikalų skyrius).

Daug spėlojimų vakaruose buvo prirašyta apie du jaunosios kartos rašytojus Aksjionov ir Evtušenko, kurių postalininiai darbai susilaukė paharimų iš partijos viršūnių. Nežiūrint į jų nukrypinimus, abudu tebėra "nesutyarkyti" ir aktyvūs savo darbuose. Ateitis parodys, kaip visagalinioji partija bandys sustabdyti tą liberalinį judėjimą rusų intelektualų tarpe. Turint galvoje, kad partija šalia mokslininkų ir balerinų daugiausia myli rašytojus, juos apdovanoja "dačomis", "Pobiedomis" ir Krymo šampansais, reikia manyti, kad ji neleis, kad tiek daug rašytojams atiduodamų rublių nueitų ant kokių ten "buržuazinių iškrypimų" puoselėjimo.

Chruščiovo paskutinės kalbos verčia tikėtis, kad partija bandys sugražinti visas paklydusias ayeles į vieną socialistinio realizmo ganyklą.

Dvi kultūrinės srovės Maskvoje yra pastebėjęs ir H. Salisbury iš N. Y. Times, savo pernai rudenį išleistoje knygelėje "A New Russia?". Jis tas srovės pavadiną: liberalais ir neo-stalinistais. Liberalai rodo didesnį susidomėjimą tuo, kas vyksta vakaruose, jie pasiilgę geresnio gyvenimo ir daug platesnių asmeninių laisvių, taip pat, tie liberalai esą daugiau domisi dvasiniu gyvenimu ir religija. Salisbury, tačiau, bijo, kad sugrįžimas į Stalino laikų varžtus ir priespaudą galėtų būti įvykdytas labai staiga, Sovietų viduje tebesančios stiprios ir įtakingos grupės, kurios to ir pageidautų. Jesse D. Clarkson savo didokoje "A History of Russia", kalbėdamas apie atosliūgi įvykusį sovietuose, reiškia viltį, kad prasidėjęs liberalėjimas eis ir toliau vis didesniū laisviū linkme. Negalima, esą, tikėtis, kad rusai išmestų Markšą ir prisimintų sau Jeffersono

3 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MARCH 30, 1963

CHRUŠČEVO...

(Taša iš pirmo pusl.)

jime už savo vakaruose išleistą poezijos rinkinį: "A Leaf of Spring". Jo poemos "Liubianka", "Karaganda", "Černovičiaus Kalėjimas" ir kitos prieš komunistų režimą nukreiptos eilės, sakoma, yra plačiai pasisklydusios po visą sovietiją ir skaitomos, žinoma, paslapčiomis ir pogrindyje.

Viename eilėraštyje jis išreiškia norą palikti Rusiją ir lėkti į vakarus. O čia, nors žmonės ir ignorouoti jo protestų balsą, jis būtų laimingas, žinodamas, kad "Rusija negaus nė dulkės mano pelenų". Ateitis parodys kuriais keeliais vystysis rusų ir jų pavergtų tautų literatūra ir gyvenimas. Paskutinieji partijos pasisakymai Chruščiovo lūpmis gali būti pradžia naujos, kitos gaidynės. Neseniai suzinojome, kad sovietai absiskę priimti du pagarsėjusius amerikiečių džiazo orkestrus, kurie turėjo šiais metais lankyti tenai pagal kultūrinio pasikeitimo programą. Matyti, kad "nenugalimajai" Maskvos imperijai amerikietiskas džiazas yra per daug pavojingas. Net ir Nikita neseniai nusiskundė, kad "šitokia muzika man sukelia pilvo skaudėjimą".

Kaip ten bebūtų, baigiant

PAVASARIS JAU ČIA PATI
Mes gavome naują transportą geriausios rūšies dažų, 1963 metų sienoms lipinti popieriū pavyzdžių ir kitų reikmenų. Kainos labai sumažintos.
Pirkite dabar, sutauspysite!

**BIELAWA BROS.
PAINTS & WALLPAPER**
1434 W. Chicago Avenue
Tel. MO 6-0266

Didžiausias pasirinkimas maisto dovanų siuntinių į visus Sovietinius kraštus.
UŽSAKYMAI SIUNCIAMI ORO PASTU.
SIUNTINIAI PRISTATOMI PER 7 IKI 10 DIENŲ.
PACKAGE EXPRESS
1530 BEDFORD AVE.
Brooklyn 16, N. Y.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parpintų jums politiką per mūsų kompaniją. Nelaimai išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5206
Generaliniai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

SIUNTINIAI—DOVANOS I SSSR

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vneshtorg)
EXEKUTYVIS OFISAS
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York. — Tel. IN 7-5522

SIUNTINIŲ pristatymas GARANTUOJAMAS, o taip pat gavėjo parašas. Kljentų patogumui prie mūsų firmos įstaigų didelis ir įvairus pasirinkimas GERIAUSIOS RŪŠIES PREKIŲ.

Firma atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. po piet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y. 1530 BEDFORD AVE. — IN 7-4465
NEW YORK 3, N. Y. 78 SECOND AVENUE — OR 4-1540
NEWARK, N. J. 314 MARKET STREET — MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J. 46 WHITEHEAD AVENUE — CL 7-6320
UTICA, N. Y. 963 BLEECKER STREET — RE 2-7476
COHOES, N. Y. 13 SARGENT STREET — FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J. FREEWOOD ACRES — 363-0494
PHILADELPHIA 23, PA. 631 W. GIRARD AVENUE — PO 9-4507
ALLENTOWN, PA. 126 TIGHMAN STREET — HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y. 558 HUDSON AVENUE — BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL. 107 SO. VERMONT AVENUE — DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL. 1241 NO. ASHLAND AVENUE — HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD. 1900 FLEET STREET — DI 2-4240
DETROIT 12, MICH. 11601 JOS CAMPAU AVENUE — TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN. 643-47 ALBANY AVENUE — CH 7-5164
SPRINGFIELD, MASS. 69 STERLING STREET — RE 4-4442
JERSEY CITY, N. J. 303 GROVE STREET — HE 5-4348
CLEVELAND 13, OHIO 1409 W. GENESEE STREET — HA 2-5386
HAMTRAMCK, MICH. 1028 KENILWORTH AVENUE — PR 1-0696
11339 JOS CAMPAU AVENUE — TO 9-3980

VELTUI VELTUI VELTUI
5 gabalų virtuvės "setas" su kiekvienu remonto darbu, kurį mes atliksime dabar ar vėliau. Ateikite dabar ir išsirinkite "setą" pagal savo skonį. Atliekame virtuvės, vonios bei porėjų uždarymo darbus, be to įrengiame poilsio kambarius, pristatome kambarius, įrengiame miegamuosius, garažo darbai. — Visus šiuos darbus atliekame be jokio imokėjimo.
Skambinkite telefonu
TU 9 - 5388

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, MARCH 30, 1963

